

The logo for SCIO, featuring the word "SCIO" in a bold, white, sans-serif font. The letter "O" is replaced by a solid white circle. The logo is positioned in the upper left corner of the page, set against a dark grey circular background that partially overlaps the white page.

ZSV

**Leden
2025**

Počet účastníků: 1176
Čistá úspěšnost: 41,5 %
Korig. úspěšnost: 42,0 %
Hrubá úspěšnost: 51,9 %
Průměrné skóre: 24,9
Medián skóre: 24,7

Počet úloh: 60
Max. možné skóre: 60,0
Max. dosažené skóre: 56,0
Min. možné skóre: -20,0
Min. dosažené skóre: -4,0
Směr. odchylka skóre: 10,6

1. Člověk a společnost

1.

Pavel ve čtyřech letech umí číst a počítat stejně dobře jako šestileté dítě, a i jeho další kognitivní schopnosti odpovídají věku šesti let. Jaké hodnotě inteligenčního kvocientu odpovídají uvedené schopnosti Pavla, pokud ho vypočteme pomocí Sternova vzorce?

- (A) 90
- (B) 100
- (C) 115
- (D) 150

2.

Julie se od doby, kdy se stala obětí trestného činu, potýká s nespavostí, strachem z lidí a odlehlých míst. Pro lepší porozumění podobným zkušenostem a prožitkům, jimiž oběti trestných činů procházejí, se zařadila do dobrovolné výzkumné studie. Která z následujících psychologických disciplín nejpravděpodobněji tento výzkum provádí?

- (A) penitenciární psychologie
- (B) srovnávací psychologie
- (C) psychopedie
- (D) viktimologie

3.

Učení je komplexní proces, zkoumaný z různých perspektiv mnoha psychologickými směry. Z hlediska konstruktivismu je učení pojímáno jako aktivní, v sociálním kontextu probíhající proces. Který z následujících příkladů nejlépe reprezentuje konstruktivistický přístup k učení?

- (A) Malý Tomáš se učí, jak používat novou hračku tím, že sleduje, jak si jeho starší bratr hraje s touto hračkou. Po několika dnech Tomáš dokáže napodobit chování svého bratra a hračku správně používat.
- (B) **Marek se učí efektivněji, když má možnost pracovat na projektech, které ho zajímají a umožňují mu aplikovat teoretické znalosti v praktických situacích. Učitelé ho povzbuzují k tomu, aby se aktivně zapojoval a sdílel své zkušenosti se spolužáky.**
- (C) Dítě dostává pochvalu od rodičů pokaždé, když si po sobě uklidí hračky. Pochvala zvyšuje pravděpodobnost, že si dítě bude uklízet hračky i v budoucnu.
- (D) Anna procvičuje hru na klavír. Po několika měsících pravidelného cvičení vědci zjistili, že došlo k fyzickým změnám v jejím mozku, zejména v oblastech zodpovědných za motorické dovednosti a sluchovou paměť.

4.

Osobnost je komplexní soubor psychických vlastností, které ovlivňují, jak člověk myslí, cítí a chová se v různých situacích. Osobnost je relativně stabilní a trvalá v průběhu času a situací, přesto v ontogenezi člověka dochází k jejímu vývoji. Tedy některé její složky jsou vrozené a jiné naučené.

Která z následujících možností správně uvádí, ve kterém období se začíná formovat temperament?

- (A) **v prenatálním období**
- (B) v kojeneckém období
- (C) v batolecím období
- (D) v předškolním věku

5.

Běžec na tréninku může běžet rychleji, když trénuje s ostatními, než když běží sám. Naopak začátečník, který se učí hrát na hudební nástroj, může hrát hůře jako součást orchestru než při cvičení o samotě.

Který sociálně psychologický koncept nejlépe vysvětluje uvedené příklady?

- (A) konformita spjatá např. s výzkumy Solomona Asche
- (B) **sociální facilitace spjatá např. s výzkumy Roberta Zajonce**
- (C) sociální role spjatá např. s výzkumy Philipa Zimbarda
- (D) skupinová polarizace spjatá např. s výzkumy Jamese Stonera

6.

Chování matky ke Kubíkovi je nekonzistentní. Někdy je velmi pozorná, jindy ho v podstatě ignoruje. Když matka odchází z místnosti, Kubík nevykazuje výrazné známky úzkosti nebo rozrušení. Když se vrátí, Kubík si jí nevšímá a pokračuje ve hře bez viditelné emocionální reakce.

Kubík vykazuje známky nejisté vyhýbavé vazby, což znamená, že se naučil očekávat, že jeho potřeby nebudou konzistentně uspokojovány, a proto se emocionálně distancuje od pečovatele. Tento styl připoutání může mít dlouhodobé důsledky pro jeho budoucí vztahy a emocionální regulaci.

Kterou vlivnou teorii vývojové psychologie uvedená ukázka ilustruje?

- (A) teorii kognitivního vývoje Jeana Piageta
- (B) **teorii rané citové vazby Johna Bowlbyho a Mary Ainsworthové**
- (C) teorii přesouvání duševní energie Carla G. Junga
- (D) teorii morálního vývoje Lawrence Kohlberga

1. Člověk a společnost

7.

V poslední době je zkoumán vliv sociálních médií jako jeden z potenciálních faktorů podílejících se na rozvoji určitých duševních poruch. Zmíněný vliv médií je již dobře popsán u poruch příjmu potravy, ale uvažuje se, že může stát i za rozvojem dysmorfofobie u dospívajících. Která z následujících definic nejlépe vystihuje dysmorfofobickou poruchu?

- (A) jedinec trpí strachem ze sociálních interakcí, neboť při nich často zčervená, a to i v případech, kdy se jedná o osoby blízké
- (B) **jedinec trpí přesvědčením, že je na jeho těle nějaká vada, a že tak přitahuje pozornost okolí a stává se terčem výsměchu**
- (C) jedinec trpí strachem z vyčlenění svými vrstevníky na základě nemoderního oblečení nebo zastaralého telefonu
- (D) jedinec trpí nutkavou potřebou trávit čas online hraním, neboť mu umožňuje vytvářet si virtuální alterega

8.

Společnosti podle sociologa Augusta Comta procházejí v rámci svého vývoje postupně třemi stádii. Která z následujících společností nejlépe odpovídá Comtovu *pozitivnímu stádiu* vývoje společnosti?

- (A) *Starověký Egypt* – Egypťané vysvětlovali přírodní jevy a společenské události jako projevy bohů a bohyň. Například Nil každoročně zaplavoval své břehy, což bylo považováno za dárek od boha Hapiho, boha plodnosti a vody.
- (B) *Francie před Velkou revolucí* – V 18. století začal být ve Francii znatelný vzestup konceptů jako je „vůle lidu“ a „spravedlnost“.
- (C) *Čína během dynastie Ming a Čching* – V této době se čínské myšlení nabízelo vysvětlení společenského řádu založené na pojmech, jako jsou harmonie a rovnováha.
- (D) ***Současné skandinávské země* – Přístup severských zemí k sociálním politikám a vzdělávacím systémům je založený na vědeckých studiích a empirických datech.**

9.

Žaneta přišla na den otevřených dveří na katedře sociologie, kde potkala vyučujícího Šimona. Spolu diskutovali, k čemu může být sociologie v dnešní době užitečná. Který z následujících Šimonových výroků popisuje Žanetě možnosti současné sociologie nejlépe?

- (A) Přesné předpovědi individuálního chování: Na základě sociologických teorií lze s jistotou předpovědět, jak se společnost zachová.
- (B) Nabízení okamžitých řešení sociálních problémů: Sociologické analytické nástroje nabízí přesná a spolehlivá řešení společenských problémů.
- (C) **Vzdělávání a zvyšování veřejného povědomí: Sociologické studie a teorie vzdělávají veřejnost o tom, jak sociální struktury a procesy ovlivňují individuální životy. Tím může sociologie pomoci lidem lépe pochopit své vlastní sociální prostředí a interakce.**
- (D) Absolutní objektivita: Sociologii považoval zakladatel Auguste Comte za královnu věd. Ukázalo se, že jako jediná může přinášet nezkráslivý a objektivní popis reality.

10.

Společnost MASKA je jednou z nejrychleji rostoucích technologických startupů. Majitel z ní chce vybudovat nejúspěšnější korporaci světa, jeho zaměstnanci proto čelí vysokému tlaku na výkon a soutěživému prostředí. Zadání plynoucí od majitele jsou často nerealistická, zmatená a někdy si odporují. V minulosti byli klíčoví pracovníci ze dne na den vyhozeni poté, co na neproveditelnost zadání upozornili. Pracovníci pocítují nedostatek sociální jistoty a zvýšenou míru stresu, úzkosti a vyhoření.

Který společenských jev popsán sociologem Émilem Durkheimem tuto fiktivní situaci nejlépe vystihuje?

- (A) feudální dělba práce
- (B) klientelismus
- (C) tradiční moc
- (D) **anomie**

11.

Anna a Pavel jsou dva studenti, kteří právě dokončili střední školu a zvažují, zda budou pokračovat ve studiu na vysoké škole. Anna pochází z rodiny, kde oba rodiče mají vysokoškolské vzdělání a podporují ji v akademických aktivitách. Pavlovi rodiče mají pouze základní vzdělání a nemohou mu poskytnout stejnou úroveň akademické podpory. Který koncept sociální stratifikace tento rozdíl nejlépe popisuje?

- (A) ekonomická mobilita
- (B) **kulturní kapitál**
- (C) sociální regrese
- (D) akademická disproporce

1. Člověk a společnost

12.

Otec Maximilian Kolbe byl polský františkánský kněz, který byl vězněn v koncentračním táboře Auschwitz. Když nacisté vybrali deset vězňů k popravě jako trest za útek jednoho z nich, Otec Kolbe se dobrovolně nabídl, že zemře místo jednoho z vybraných mužů, který vyjádřil obavy o svou rodinu. Jeho nabídka byla přijata a byl umístěn do hladomorny, kde zemřel.

Jak by knězův akt klasifikoval dle svých teorií francouzský sociolog Émile Durkheim?

- (A) egoistická sebevražda: Kolbe měl individuální motivaci, hájit život jakožto nejvyšší hodnotu
- (B) fatalistická sebevražda: Kolbe reagoval na okolnosti, jimž nešlo vzdorovat
- (C) anomická sebevražda: Kolbe reagoval na rozpad tradičních hodnot ve společnosti v důsledku anomické situace
- (D) **altruistická sebevražda: Kolbe se sebeobětoval s ohledem na prospěch druhých**

13.

Otmar se rozhodl na své škole založit studentský časopis. Aby si zajistil čtenáře, pokusil se sesbírat představy spolužáků o tom, co by mělo být obsahem časopisu. Z každého ročníku vylosoval vždy jednu slečnu a chlapce. Následně je sezval na společné diskuzní setkání, kde společně rozebírali předem připravené otázky. Nakonec se od nich ale odchýlili. Ukázalo se, že se všichni pozvaní chtějí stát redaktory časopisu.

Které výzkumné techniky Otmar intuitivně použil?

- (A) **stratifikovaný náhodný výběr následovaný focus group**
- (B) genderově vyváženou anketu a zúčastněné pozorování
- (C) výběr metodou sociální inženýrství a následně obsahovou analýzu
- (D) účelový výběr s navazujícím behaviorálním experimentem

14.

Rodiče Dominika se rozhodli opět strávit Vánoce spolu. Jsou už deset let rozvedeni, znamená to tedy, že se u stromečku sejdou oni, jejich společný syn Dominik, jejich noví partneři včetně nových dětí, tedy nevlastních Dominikových sourozenců. Který z následujících pojmů takovou rodinu nejlépe vystihuje?

- (A) nukleární rodina
- (B) **patchworková rodina**
- (C) atomizovaná rodina
- (D) patriarchální rodina

15.

Které z následujících náboženství se ve svých základních textech **nevymezuje** negativně vůči homosexualitě?

- (A) křesťanství
- (B) islám
- (C) **buddhismus**
- (D) judaismus

TEXT K ÚLOHÁM 16 AŽ 18

Za nejvyšší pravidlo veškeré životní moudrosti pokládám větu, kterou vyslovil Aristotelés v Etice Nikomachově a která by se dala vyjádřit asi takto: „Rozumný člověk netouží po rozkoši, nýbrž po bezbolestnosti.“ [...] Pravda této věty je v tom, že všechny požitek a všechno štěstí je negativní, kdežto bolest pozitivní. [...] Je-li celé tělo zdravé až na nějaké malé bolavé místo, neuvědomujeme si zdraví celku, nýbrž pozornost je neustále obrácena na bolest poraněného místa a libost celkového pocitu života je pryč. [...] Aristotelovo pravidlo nás pobízí, abychom se nevěnovali požitekům a příjemnostem života, nýbrž abychom se pozorně vyhýbali, pokud to lze, jeho četným zlům. [...] „Šťastně žít“ znamená jenom _____.

(upraveno, zkráceno)

16.

Která z možností nejlépe vystihuje, jaký text by se hodil doplnit na vynechané místo, aby byl ve shodě se smyslem ukázky?

- (A) **žít méně nešťastně**
- (B) žít více přítomností
- (C) žít méně naplno
- (D) žít více zdravě

17.

Která z následujících možností je hlavním sdělením uvedené ukázky?

- (A) Autor považuje bolest za něco pozitivního, o co máme v životě usilovat.
- (B) Podle autora můžeme požitek zakoušet stejně silně jako bolest.
- (C) Autor se snaží vyvrátit Aristotelovo tvrzení, protože štěstí je podle něj negativní.
- (D) **Bolest je podle autora pozitivní v tom smyslu, že ji na rozdíl od štěstí přímo zakoušíme.**

18.

Která z možností nejlépe vystihuje, do jaké disciplíny ukázka svým obsahovým zaměřením spadá?

- (A) utilitaristická etika
- (B) **normativní etika**
- (C) morálka
- (D) metafyzika

1. Člověk a společnost

TEXT K ÚLOHÁM 19 AŽ 20

[...] je pozoruhodné, že není tak tupých a hloupých lidí, nevyjímajíc ani šilence, aby nebyli schopni sestavit dohromady různá slova a složit z nich řeč, kterou by vyjádřili své myšlenky; a že naopak není vůbec zvířete, necht' by bylo sebedokonalejší a za sebešastnějších okolností zrozené, jež by činilo podobně. To není proto, že by zvířatům k tomu chyběly orgány, neboť vidáme straky a papoušky, kteří mohou pronášet slova jako my, a přece nemohou mluvit jako my, to jest tak, aby to svědčilo, že myslí to, co mluví (kdežto lidé od narození hluchoněmí, kteří jsou zbaveni orgánů, potřebných k mluvené řeči, stejně jako zvířata nebo i více, obyčejně vymýšlejí sami jistá znamení, jimiž se dorozumívají s těmi, kteří častým stykem s nimi mají dost možností, aby se naučili jejich řeči.) A to nejen dokazuje, že zvířata mají méně rozumu než lidé, nýbrž že ho nemají vůbec. [...]

19.

Proč podle autora ukázky nemají zvířata rozum?

- (A) Protože neumí tvořit slova. Výjimkou jsou však straky a papoušci, kteří to umí, a proto mohou i myslet.
- (B) Protože nemohou mluvit tak, aby tím vyjadřovala své myšlenky.**
- (C) Protože na rozdíl od člověka nemají všechny orgány, které jsou potřebné k myšlení.
- (D) Protože jsou vývojově nižším druhem než člověk.

20.

Který z následujících myslitelů je s ohledem na obsah ukázky autorem uvedeného textu?

- (A) svatý Augustin
- (B) René Descartes**
- (C) John Stuart Mill
- (D) Edmund Husserl

2. Stát a právo

21.

V dějinách politického myšlení se objevovaly u různých autorů ideály, ze kterých později čerpal komunismus. Který z následujících autorů s takovými myšlenkami spjat **není**?

- (A) Jean-Jacques Rousseau
- (B) **Thomas Hobbs**
- (C) Bedřich Engels
- (D) Lev Trockij

22.

Která z následujících možností reprezentuje pojetí státu v ideologii neoliberalismu?

- (A) **Stát je spojen s nutností zajistit autoritu a kázeň, chránit společnost před chaosem a nepořádkem. Přesto vyzývá k zúžení okruhu funkcí státu, protože stát ohrožuje hospodářský blahobyť, neboť hnací silou státu je v podstatě sobecký zájem byrokracie.**
- (B) Původně stát spojoval se systémem tříd a viděl ho jako nástroj třídního útlatku. Později si však uvědomil, že jeho pomocí lze zmírňovat napětí mezi třídami, podporuje tedy státní intervencionismus.
- (C) Stát jednoznačně odmítá jako zlo, které není nutné. Svrchovaná a donucující moc státu je pouhopouhým legalizovaným útlakem v zájmu mocných, bohatých a privilegovaných. Jelikož stát je svou samotnou podstatou špatný a utlačovatelský, jsou všechny státy v podstatě stejné.
- (D) Stát je vrcholným etickým ideálem, ve kterém se odráží univerzální zájmy národní pospolitosti.

23.

Stoupenci které ideologie propagují *minimální stát* (tedy minimální zasahování státu do života občanů)?

- (A) nacionalisté
- (B) anarchisté
- (C) socialisté
- (D) **liberálové**

24.

Kterou z následujících charakteristik volebního práva Ústava ČR **neuvádí**?

- (A) tajné
- (B) všeobecné
- (C) **spravedlivé**
- (D) rovné

25.

Princip dělby moci zajišťuje, že se složky moci navzájem kontrolují a doplňují, což zajišťuje demokratickou rovnováhu a ochranu práv občanů. Např. [1] schválí nový zákon o daních. Tento zákon musí být následně schválen [2]. Pokud [2] zákon zamítne, vrátí jej [3] k přepracování. Pokud je zákon schválen, [4] má právo suspenzivního veta. V případě, že [4] vetuje zákon, může [5] veto přehlasovat absolutní většinou hlasů. Pokud zákon vstoupí v platnost a někdo podá stížnost k [6], může [6] rozhodnout, že zákon nebo jeho části jsou v rozporu s ústavou a zrušit je.

Která z následujících možností přiřazuje ústavní instituce k jednotlivým umístěním v textu v souladu s ústavním pořádkem ČR?

- (A) [1] vláda; [2] senát; [3] sněmovna; [4] prezident; [5] sněmovna; [6] ústavní soud
- (B) [1] vláda; [2] sněmovna; [3] senát; [4] prezident; [5] senát; [6] ústavní soud
- (C) **[1] sněmovna; [2] senát; [3] sněmovna; [4] prezident; [5] sněmovna; [6] ústavní soud**
- (D) [1] sněmovna; [2] senát; [3] sněmovna; [4] prezident; [5] ústavní soud; [6] nejvyšší soud

26.

Které z následujících tvrzení **není** relevantním argumentem proti existenci horní komory Parlamentu ČR (dále jen PČR) vzhledem k současnému znění Ústavy ČR?

- (A) Horní komora PČR způsobuje zpomalení legislativního procesu.
- (B) PČR může přehlasovat rozhodnutí Senátu, což činí jeho existenci pochybnou.
- (C) **Skutečnou ústavní pojistkou se Senát stát nikdy nemůže, neboť ho prezident může za určitých podmínek rozpustit.**
- (D) Senát nijak nevstupuje do procesu schvalování jednoho z nejdůležitějších zákonů – zákona o státním rozpočtu.

27.

Organizace Freedom House dlouhodobě počítá tzv. index demokracie. V roce 2024 Česko v indexu demokracie dosáhla dobrého skóre (94 bodů) a je proto řazeno ke svobodným zemím, kdežto Maďarsko získalo o dost nižší skóre (65 bodů) a patří do kategorie částečně svobodných zemí. Který z následujících parametrů indexu demokracie byl v případě Maďarska jako jediný hodnocen pozitivně?

- (A) nezávislost soudnictví
- (B) svobodná média
- (C) **svoboda pohybu**
- (D) úroveň právního státu

2. Stát a právo

28.

V rámci kampaní do českých parlamentních voleb platí pravidla upravující agitaci. Ve které z následujících situací jsou tato pravidla pro propagaci politických subjektů **porušena**?

- (A) Když se v rámci propagace neobjeví celý kandidující tým
- (B) Když se v rámci kampaně neobjeví lídr
- (C) Když je umístěna reklama ve veřejné dopravě
- (D) **Když reklama neobsahuje informaci o zadavateli a zpracovateli**

29.

Která z následujících možností nejpřesněji uvádí, jak se obvykle odráží poměrný volební systém na politickém systému země?

- (A) Výrazně podporuje vznik stabilních a akceschopných vlád nižším sklonem k tříštění moci.
- (B) Zajišťuje reprezentaci úplně všech zájmů ve společnosti.
- (C) Více váže zvolené zastupitele k jejich volebnímu obvodu a konkrétním voličům.
- (D) **Obvykle umožňuje vyšší reprezentaci menších politických stran, které přesáhnou volební práh.**

30.

12. 3. 1999 vstoupila Česká republika s dalšími postkomunistickými zeměmi do Severoatlantické aliance. Které další země vstoupily do NATO ve stejném období jako ČR?

- (A) Litva, Lotyšsko a Estonsko
- (B) Slovinsko a Slovensko
- (C) Rumunsko a Bulharsko
- (D) **Maďarsko a Polsko**

31.

Která z následujících institucí může zrušit zákon, jenž je v rozporu s mezinárodní smlouvou, kterou ČR podepsala?

- (A) Nejvyšší soud
- (B) **Ústavní soud**
- (C) prezident republiky
- (D) Mezinárodní soudní dvůr

32.

Právnícká osoba je organizovaný útvar, jemuž zákon přiznává určitá práva. Která z následujících možností **nepředstavuje** právníckou osobu?

- (A) sdružení fyzických a právníckých osob (např. politické strany, družstva)
- (B) účelová sdružení majetku (např. nadace)
- (C) jednotky územní samosprávy (např. obce)
- (D) **osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ)**

33.

Pokud při schvalování běžného zákona v ČR prezident republiky neuplatní své právo veta, kdo všechno je povinen zákon po jeho přijetí podepsat?

- (A) **prezident republiky, předseda Poslanecké sněmovny, premiér**
- (B) prezident republiky, premiér, ministr spravedlnosti
- (C) prezident republiky, předseda Poslanecké sněmovny, ministr spravedlnosti
- (D) prezident republiky, předseda Poslanecké sněmovny, předseda Senátu

34.

Listina základních práv a svobod zaručuje mimo jiné i právo na stávkou (za podmínek stanovených zákonem). Kdo tohoto práva **nenabývá**?

- (A) **soudci a státní zástupci**
- (B) majitelé soukromých firem
- (C) zaměstnanci veřejné správy
- (D) pracovníci Úřadu vlády ČR

35.

Ve které z následujících situací se podle platných právních předpisů ČR jedná o platně uzavřenou smlouvu?

- (A) Tomáš uzavřel s Jaroslavem ústně smlouvu o převodu nemovitosti v hodnotě 4 miliony.
- (B) Ivana uzavřela s Petrem smlouvu, podle které pro ni Petr ukradne náramek, který viděla Ivana v obchodě.
- (C) Mírek uzavřel s Janou písemnou smlouvu, podle které se Mírek zavázal snést Janě „modré z nebe a růže z pekla“.
- (D) **Barbora uzavřela s Michalem ústně kupní smlouvu o prodeji diamantového náhrdelníku v hodnotě 2 milionů korun.**

36.

Oddíl 1: Právo stavby (§ 1240 – § 1256)

Oddíl 2: Věcná břemena (§ 1257 – § 1308)

Oddíl 3: Zástavní právo (§ 1309 – § 1394)

Oddíl 4: Zadržovací právo (§ 1395 – § 1399)

Výše uvedený přehled vybraných oddílů občanského zákoníku představuje výsek ze systematiky tohoto zákona. Jaké označení nese těmto oddílům bezprostředně nadřazený díl občanského zákoníku?

- (A) držba
- (B) vydržení
- (C) **věcná práva k věcem cizím**
- (D) spoluvlastnictví

2. Stát a právo

37.

V Rokycanech došlo ke znásilnění devatenáctileté studentky. Bylo vneseno obvinění proti pětadvacetiletému muži z Příbrami, který byl vzat do vazby a umístěn ve vazební věznici Plzeň-Bory. Kde bude probíhat soudní řízení?

- (A) v Plzni, tedy v místě výkonu vazby obviněného
- (B) v Rokycanech, tedy v obvodu, kde byl trestný čin spáchán**
- (C) v Příbrami, tedy v místě bydliště obviněného
- (D) Místo průběhu soudního řízení je určeno státním zastupitelstvím podle množství projednávaných případů vždy tak, aby došlo k co nejrychlejšímu projednání.

38.

Co je předmětem trestního práva *hmotného*?

- (A) vymezení úkolů policie
- (B) postup zjišťování trestných činů
- (C) způsoby dokazování spáchání trestných činů
- (D) vymezení podstaty trestných činů a druhů trestů**

39.

Které z následujících tvrzení o institutu vazby je podle platného a účinného práva České republiky pravdivé?

- (A) Obviněného lze vzít do vazby, pouze v případě, že existuje důvodná obava, že uprchne.
- (B) O vzetí obviněného do vazby rozhoduje vždy soud.**
- (C) Doba vazby se nezapočítává do případného trestu odnětí svobody.
- (D) Rozhodnutí o vzetí do vazby právní teorie označuje za vazební rozsudek.

40.

Jak dlouhou dovolenou stanovuje zákoník práce jako základní výměru v současné době?

- (A) 2 týdny
- (B) 3 týdny
- (C) 4 týdny**
- (D) 5 týdnů

3. Hospodářství a svět

41.

Ve které z následujících možností jsou uvedeny pouze ty státy, jež jsou všechny členy Evropské unie a **nejsou** souběžně členy NATO?

- (A) Belgie, Velká Británie, Španělsko
- (B) Island, Finsko, Turecko
- (C) **Irsko, Kypr, Rakousko**
- (D) Norsko, Polsko, Litva

42.

Které z následujících ustanovení vešlo v platnost s přijetím Lisabonské smlouvy?

- (A) Nejpozději do roku 2030 vznikne evropská armáda.
- (B) **Možnost dobrovolného vystoupení členského státu z EU.**
- (C) Po přijetí Chorvatska v roce 2013 se utlumí rozšiřování EU o další státy do roku 2030.
- (D) Zavádí v Radě EU hlasovací princip kvalifikované většiny, tj. návrh je přijat při souhlasu 3/5 všech států

43.

Tento soud byl zřízen v roce 1952 Pařížskou smlouvou. Za každý stát je v něm jeden soudce volený na 6 roků. Jeho současným předsedou je Belgičan Koen Lenaerts. Soud rozhoduje například spory mezi jednotlivými orgány Unie, dále mezi orgány Unie a členskými státy a mezi členskými státy navzájem. Jeho význam spočívá zejména v tom, že se vyslovuje i k zásadním otázkám práva Unie a svými rozhodnutími ho dotváří.

Která z následujících možností uvádí správný název této instituce?

- (A) **Soudní dvůr Evropské unie**
- (B) Evropský soud pro lidská práva
- (C) Mezinárodní soudní dvůr
- (D) Soud pro veřejnou službu

44.

Která z následujících politických frakcí je v Evropském parlamentu aktuálně nejsilnější?

- (A) Zelení / Evropská svobodná aliance (Greens–EFA)
- (B) **Evropská lidová strana (EPP)**
- (C) Progresivní aliance socialistů a demokratů (S & D)
- (D) Evropští konzervativci a reformisté (ECR)

45.

Parta železničních nadšenců se o prázdninách v roce 2024 rozhodla projet celou trasu rychlíku Hungaria z Budapešti až do Hamburku. Během cesty si udělali zastávky na jídlo v restauracích v Budapešti, Bratislavě, Praze, Drážďanech a Berlíně. Kolika různými měnami během své výpravy platili?

- (A) jednou
- (B) dvěma
- (C) **třemi**
- (D) čtyřmi

46.

Kdy byla podepsána původní Schengenská dohoda a které státy byly jejími původními signatáři?

- (A) 1975; Belgie, Francie, Lucembursko, Rakousko, Nizozemsko
- (B) **1985; Belgie, Francie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko**
- (C) 1992; Belgie, Francie, Německo, Itálie, Nizozemsko
- (D) 1997; Belgie, Francie, Lucembursko, Nizozemsko, Švýcarsko

47.

Na konci 19. století byla česká politická scéna významně ovlivněna národnostní otázkou. Tato otázka byla zdrojem napětí mezi českým a německým obyvatelstvem, což vedlo k různým politickým a sociálním konfliktům. Který problém v českých zemích na konci 19. století byl dominantním zdrojem napětí mezi Čechy a Němci?

- (A) **právo na používání mateřského jazyka ve školách**
- (B) náboženské svobody
- (C) volební právo žen a zastoupení v Říšské radě
- (D) pracovní podmínky v textilním průmyslu v Sudetech

48.

V roce 1917 se na východní frontě během první světové války odehrál bojový střet, který se stal významným symbolem československého zahraničního odboje. V této bitvě se vyznamenaly československé legie, které bojovaly na straně dohodových mocností proti ústředním mocnostem. Úspěch v této bitvě posílil postavení československého odboje na mezinárodní scéně a přispěl k uznání československé samostatnosti. Která bitva v první světové válce se stala symbolem československého zahraničního odboje a posílila jeho postavení?

- (A) Bitva u Gallipoli
- (B) Bitva u Sevastopolu
- (C) **Bitva u Zborova**
- (D) Čeljabinský incident

3. Hospodářství a svět

49.

Od roku k roku zvětšovalo se nebezpečí, že z tohoto prostoru, jakož již jednou v minulosti – vyjde nové nesmírné ohrožení evropského míru. Neboť [...] státu a jeho držitelům moci se nepodařilo organisovati rozumně soužití národních skupin, v něm svémocně spojených, a tím probuditi a zachovati zájem všech zúčastněných na udržení jejich společného státu. Tím však prokázal svou vnitřní neschopnost k životu a propadl nyní proto také skutečnému rozkladu.

Který z následujících problémů se stal záminkou pro vydání citovaného Hitlerova výnosu o zřízení Protektorátu Čechy a Morava ze dne 16. března 1939?

- (A) Na nově vytýčených hranicích docházelo k permanentním ozbrojeným srážkám mezi českým a německým obyvatelstvem.
- (B) Československá vláda nesplnila závazky, ke kterým jí zavazovala Mnichovská dohoda.
- (C) Smluvně se Německo zavázalo garantovat nové hranice s Československem, které po odtržení Slovenska přestalo existovat.
- (D) V reakci na Mnichovskou dohodu se v Československu uskutečnila řada generálních stávek a zesílila komunistická agitace volající po spojení se SSSR.

50.

Pražské jaro bylo obdobím politického uvolnění a reforem v socialistickém Československu, které začalo v lednu 1968. Cílem těchto reforem byl obrodný proces, označovaný jako „socialismus s lidskou tváří“. Tento proces vedl k postupnému otevírání společnosti a zvýšené svobodě slova a tisku. Reformy byly zastaveny invází vojsk Varšavské smlouvy v srpnu 1968. Kdo byl hlavním představitelem reformního hnutí během Pražského jara v roce 1968?

- (A) Alexander Dubček
- (B) Václav Havel
- (C) Gustáv Husák
- (D) Ludvík Svoboda

51.

V roce 1908 Rakousko-Uhersko získalo území slovanské Bosny a Hercegoviny. Která z následujících možností správně označuje, jakým aktem mezinárodního práva k tomu došlo?

- (A) anexí
- (B) okupací
- (C) válkou
- (D) založením konfederace

52.

Rusko se od roku 1917 zmítalo v sérii převratů a válek občanských i útočných (na území jiných států). Kterou z uvedených událostí odstartoval výstřel z křížníku Aurora?

- (A) Bolševickou revoluci v říjnu (dle tamějšího kalendáře) 1917.
- (B) Pád carského režimu v Rusku 1917.
- (C) Polsko-sovětskou válku 1919-1921.
- (D) Únorovou revoluci demokratů v roce 1917.

53.

Krátce před druhou světovou válkou se rozehrála diplomatická příprava, kdy si jednotlivé strany definovaly nová spojení, spolupráci i nepřátelství. Do těchto aktivit patří mj. uzavření paktu Ribbentrop-Molotov. Která z následujících možností nejpřesněji uvádí, čeho se tento pakt týkal?

- (A) Dodávek zbraní a munice od USA pro Sovětský svaz přes Atlantik.
- (B) Vytvoření aliance pravicových diktatur za účelem napadení Sovětského svazu.
- (C) Tajné spolupráce Třetí říše a Sovětského svazu na rozdělení středovýchodní Evropy.
- (D) Plánu Sovětů a německého exilu na provedení převratu ve Třetí říši.

54.

hladomor 1932–1933 – vzdání se jaderného arzenálu – nezávislost v roce 1991 – Oranžová revoluce

S historií které země jsou spojeny všechny uvedené události?

- (A) Běloruska
- (B) Kazachstán
- (C) Moldavska
- (D) Ukrajiny

55.

Která z následujících možností **nebyla** charakteristickou součástí merkantilismu, tedy dominantní evropské ekonomické teorie 16. – 17. století?

- (A) výrazné státní intervence v ekonomice, zejména regulace obchodu a průmyslu, zavádění cel a obchodních bariér;
- (B) snaha o získání kolonií, které by sloužily jako zdroj levných surovin a zároveň jako rozšíření trhu pro hotové výrobky;
- (C) posilování volného trhu a laissez-faire, umožňujících větší plynulost i objem toku zboží všemi směry
- (D) akumulace bohatství, maximalizace dovozu nejvzácnějších statků, např. zlata

3. Hospodářství a svět

56.

Kterou z následujících daní neobsahuje česká daňová soustava?

- (A) darovací daň
- (B) spotřební daň
- (C) silniční daň
- (D) daň z nemovitých věcí

57.

Která z následujících situací nejlépe popisuje primární sektor hospodářství?

- (A) Anna je majitelkou malé rodinné farmy v jižních Čechách, kde pěstuje zeleninu a chová dobytek. Každou sobotu své produkty prodává na místním trhu a část produkce exportuje i do zahraničí.
- (B) Petr je inženýr pracující ve velké automobilce v Mladé Boleslavi. Společnost vyrábí automobily a exportuje je po celém světě. Petr dohlíží na montážní linky a je zodpovědný za zajištění kvality výroby.
- (C) Tomáš je vědec pracující na výzkumném projektu zaměřeném na obnovitelné zdroje energie. Jeho tým se specializuje na vývoj nových solárních panelů s vyšší účinností. Výsledky jejich výzkumu jsou často publikovány v odborných časopisech a mají přímý vliv na technologický pokrok v oboru.
- (D) Alena pracuje ve vládní agentuře, kde se zabývá analýzou demografických dat a vytvářením dlouhodobých strategií pro rozvoj vzdělávacího systému. Její práce zahrnuje spolupráci s dalšími odborníky a poskytování doporučení pro vládní politiku.

58.

Pokud ekonomika dospěje v rámci hospodářského cyklu do vrcholu, která z následujících fází cyklu bude bezprostředně následovat?

- (A) recese
- (B) konjunktura
- (C) deprese
- (D) expanze

59.

Základním nástrojem, jak uspět v konkurenčním boji v rámci konkurenčního prostředí otevřené ekonomiky, je cenotvorba. Existují však i jiné nástroje tzv. necenové konkurence. Která z následujících možností uvádí situaci **nejméně** ilustrující nástroje necenové konkurence?

- (A) Amazon se zaměřuje na rychlou a spolehlivou distribuci, což zahrnuje doručování zboží do druhého dne a rozšířenou síť skladů. Tato strategie přitahuje zákazníky, kteří preferují pohodlí a rychlost dodání.
- (B) Apple se pravidelně zaměřuje na inovace ve svých produktech, jako jsou iPhone, iPad a MacBook. Nové funkce, design a technologie jim umožňují odlišit se od konkurence.
- (C) Coca-Cola investuje značné prostředky do reklamních kampaní, které budují silnou značku a emocionální spojení se zákazníky. Díky této strategii je schopna udržet věrnost zákazníků.
- (D) Společnost Microsoft na přelomu milénia zcela ovládala trh s internetovými prohlížeči svým Internet Explorerem, neboť ho dodávala výrobcům počítačů zdarma s operačním systémem Windows.

60.

Kdo může uvalit nucenou správu na banku?

- (A) Úřad pro dohled nad finančními institucemi
- (B) Česká národní banka
- (C) Ministerstvo financí ČR
- (D) Nejvyšší správní soud

